

Belgyógyászati kórképekben kialakuló mozgásszervi tünetek

Kovács Attila

MÁV Kórház és Rendelőintézet, Szolnok

Szeged, 2018. január 27.

Belső szervekre utaló reumatológiai szindrómák¹

Arthritist, polyarthritist okozhat:

Vírusbetegségek (hepatitis B, HIV, etc.)

Infekciók: Streptococcus, Shigella, Yersinia, Salmonella, Chlamydia, Borrelia, Mycoplasma -
posztiinfekciós arthritist formájában

Malignus tumorok, haemoblastosisok (tüdő tumorok és leukaemia), paraneoplasiás polyarthritist formájában

Pseudohypertrophias pulmonalis osteoarthropathiát (dobverőujj, óraüveg-köröm) okozhat
bronchiectasia, tüdő tályog, tüdő tumor, ezenkívül veleszületett vitium, krónikus hepatitis, colitis
ulcerosa

Arthritis, polyarthritis gyakran első tünete lehet a következő betegségeknek:

Crohn-betegség, Colitis ulcerosa

Krónikus pancreatitis, pancreas carcinoma

Whipple-kór

Biliaris cirrhosis

Boeck-sarcoidosis

Pitvari myxoma

Hyperlipidaemia, hypercholesterinaemia

Szekunder köszvényt okozhat, elsősorban nagyízületekben:

- Polycythaemia
- Leukaemiák
- Veseelégtelenség
- Ólommérgezés

Periarthritis humeroscapularist, kéz-váll syndromát okozhat:

- Diabetes mellitus
- Hyperparathyreosis
- Stroke
- Myocardialis infarctus

A kézujjak Dupuytren-contracturájával járhat:

- Diabetes mellitus

Kéztő-alagút-syndromára hajlamosít:

- Terhesség
- Diabetes
- Hypothyreosis
- Acromegalia
- Amyloidosis
- Myeloma multiplex

Arthrosisra hajlamosít:

Hypothyreosis

Acromegalia

Diabetes

Rheumatoid arthritishez hasonló kézelváltozást okozhat:

Hypothyreosis

Diffúz skeletalis hyperostosis vagy hyperostosis vertebrarum:

Időskori diabetesre való hajlammal együtt

Myopathia, polymyositis csatlakozhat:

Tumoros elváltozásokhoz

Generalizált osteoporosist okozhat:

Felszívódási zavar

Gyomorresectio utáni állapot

Krónikus májbetegség

Castratio, hypogonadismus

Hypercorticismus, Hyperparathyreosis, Hyperthyreosis

Renalis osteoarthropathiát okozhat:

Veseelégtelenség

Osteomalaciát okozhat:

Felszívódási zavar

Reumatológia és tumorok

Tumor - paraneoplasia

Mozgásszervi kórkép - tumor

Reumatológiai th. - carcinogenesis

Tumorok és musculoskeletalis szindrómák

1. Paraneoplasiás szindrómák

(korai jelek!) – max. 2 év

2. Tumorok reumatológiai kórképekben

(prevenció! Kezelés???) – 20 év?¹

Tumorok és musculoskeletalis szindrómák

Direkt érintettség

Megváltozott immunológiai surveillance

Adverz reakció antitumor terápia során

Paraneoplasia: hormonok, peptidok, auto- és paracrin mediátorok, antitestek, cytotoxicus T-lymphocyták¹

¹ Naschitz JE. Curr Opin Rheumatol 2001, 13:82-88

Paraneoplasztikus reumatológiai kórképek^{1,2}

Arthropathiák (HOA, tu.polyarthriti s, RS3PE)

Izom rendellenességek (necrotizáló myopathia)

Scleroderma, panniculit is, fasciit is,

erythema nodosum

Vasculitisek

Egyéb szindrómák: APS

RSD

hyperostosis

cryoglobulinaemia

1 Naschitz JE. Curr Opin Rheumatol 2001, 13:82-88

2 Stummvoll GH, Graninger WB Acta Medica Austriaca 2002, 29:36-40

Paraneoplasztikus reumatológiai kórképek

SIR – OR – Bradford Hill kritériumok

Probléma: betegség, valószínűség,
koincidencia

Fontos: az idült gyulladás
megfékezése!¹

Tumor-gyanú: mit tegyünk a beteggel?

Ritka, korai jel lehet: időben felismerni!

Cost-benefit: vannak-e más tünetek?

Tumormarkerek? Autoantitestek?¹

SS: hypocomplementaemia–lymphoma?²
keringő monoclonalis IgG?³

Fokozott figyelem: RA, SS, SLE, PSS !

1 Solans-Laqué R, Perez-Bocanegra C, Salud-Salvia et al. Lupus 2004, 13:159-164

2 Ramos-Casals M. Lupus 2004, 13:777-783

3 Brito-Zeron P, Ramos-Casals M, Nardi N et al. Medicine 2005, 84:90-97

Paraneoplasiás reumatológiai kórképek

Arthropathiák, arthritisek

Autoimmun kórképek

Vasculitisek

Csontbetegségek

Hyperuricaemia

Paraneoplasziás reumatológiai kórképek

Paraneoplasia – etiológia: ismeretlen (akár
korábban is...)

Leggyakoribb: tüdő cc., carcinooid, pajzsmirigy
rák, ovarium cc., hepatoma, pancreas cc.,
lymphoma, teratomák

Malignitás susp.: atípusos klinikai kép, terápia
refrakteritás

Ok? – tumorsejtek termékei, immunválasz?

Paraneoplasiás reumatológiai kórképek

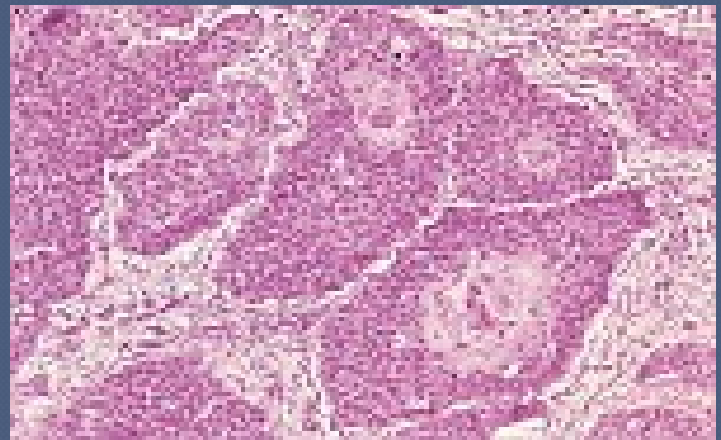

Ok? – humorális faktorok: PTH-szerű peptid

 hypercalcaemia ; autoantitestek

megjelenése

- Carcinoid: myopathia
- Tüdő cc. - GH - HOA
- Paraneoplasia: 5-60 %, 60 év felett
- Klinikum: aszimmetrikus synovitis, myalgia, láz, fogyás, hypotonia, gyengeség

Paraenoplasiás reumatológiai kórképek

Diagnosztika: képalkotók, labor (Ca, P!)

Carcinoma polyarthriti: idős – aszim-metrikus
- a tu. kezelése után javul(hat)

HOA: dobverőujjak, csuklók, bokák – rtg–
mellkasi kivizsgálás!

RS3PE szindróma: idős férfi - kezek

Palmaris fasciitis, polyarthriti: váll, kéz

Erythema nodosum: 6 hónapja!

Polymyositis - dermatomyositis

Skandinávia: 618 DM, 914 PM beteg¹

Tu. SIR: 3.0 –DM, 1.4 –PM

1 éven belül – Adenoccc.!

Pozitív asszociáció: idős, rapid kezdet,
bőr vasculitis, láz, fogyás²

Ok: Myositis-specifikus antigének
túl expresszátsága tumorszövetben³

¹ Hill CI, Zhang Y, Sigurgeirsson et al. Lancet 2001, 357: 96-100

² Fiorentino D, Callen J. Evidence-based dermatology 2nd ed. Blackwell, 2003

³ Levine SM. Curr Opin Rheumatol 2006, 18:820-824

Paraneoplasiás reumatológiai kórképek

PM/DM: CAM! – idős – bőr – tüdő!

Lupus-szerű szindróma: polyserositis, Raynaud,
ANA-poz.

Scleroderma-szerű szindróma

Atípusos PMR: féloldali, We!, th.refrakter

Osteomalacia, hypercalcaemia

Eosinophil fasciitis: alsó végtagok!

Panniculitis, arthritis: bokák!

Hyperuricaemia, köszvény: cyt.th, sejtlisis

Gyulladás – szekunder tumorok

Jobb a túlélés – hosszabb kezelés

Sjögren: lymphoproliferatív kórkép (44x)

RA: lymphoproliferatív kórkép (solid?)

SLE: lymphoproliferatív kórkép

Scleroderma: tüdő-, bőr-, nyelőcső cc.

Dermatomyositis: ovarium, tüdő, gyomor cc.

RIZIKÓ: betegség aktivitása, dohányzás!

Immunszuppresszív – citotoxikus kezelés - tumorok?

Időtartam, kumulatív dózis: mutagenitás, direkt
szöveti károsodás

CPH: alkiláló szer – dohányzás – jobb az iv.
bólus kezelés!

MTX: lymphomák?EBV-poz. mellett?NEM

Azatioprin: solid mellett 10x – lymphoma

CyA: NEM

Anti-TNF th.: kismértékben lymphoma???

NSAID: Colorectalis tu. rizikó csökken!!

Tumoros RA beteg kezelése

Speciális kérdések:

- perioperatív kezelés
- immunszuppresszió: immunmediált tumorellenes válasz befolyásolása?
- rákellenes immunterápia (checkpoint- gátlók alkalmazása)
- palliatív kezelés

Tumoros RA beteg kezelése

1.eset: 62 éves ffi – colon ascendens adenoc., met: nincs
15 éve ismert RA: 7.5 mg prednizon+MTX+HCQ

?? – Infectio, sebgyógyulás, vérzés? Th: ex – relapszus?

COX-1 gátlás: tromboxán vérzés!

Féléletidő 5x / aszpirin: 7-10 nappal előbb el kell hagyni

GCS: preoperatív , de perioperatív: plusz GCS kell!

HCQ: folytatható

MTX: ortopédiai műtöttek – NINCS kül.: infect., sebgyógy.

Jav.: **1-1 héttel** a nem ortopédiai műtét előtt és után **NE!**

SSz: infectio csökkent – de a GFR is csökken(het)

LEF: NINCS kül.: sebgyógyulás, infectio - csípő TEP impl.

Biol.th.+JAK gátlók: kevés adat – szupprimálhatják a tu.

immun- választ „Friss” tu. esetén felfüggesztendők!!!

Tumoros RA beteg kezelése

2. eset: 56 éves ffi – 4 éves RA: MTX+ etanercept - jó hatás

Pancreas cc. L. gerinc áttétekkel - th. leállítása + palliatív gemcitabinkezelés

2 hónap múlva RA flare: orális prednizon th. – kevés!

???

Nincsenek specifikus ajánlások aktív tu. esetére

Immunszuppresszív th. Kemoth. toxicitás ill.

tu.progresszió?? **Konszenzus: le kell állítani a biol.th-t**

DE: metaszt. esetén: palliáció! RA alulkezelése -

romlik a beteg életminősége (beteg felvilágosítása)

RA+ Tu. betegnél kemoth. mellett javulhat az arthritis (főleg ciklosporin kezelés esetén) – „kis” szünet!

Tumoros RA beteg kezelése

RA + Tu: risk/benefit arány - prognózis, életminőség,
a beteg elvárásai!

Egyes biológikumok az immunmed. tu.ellenes választ

Korábban rák miatt kezelt, most recidívát nem mutató RA
betegnél biztonságos az anti reumatikus terápia

Immuncheckpoint-gátlók: esetek felében: RA recidíva vagy
irAE jelentkezése

Cél: tünetek javulása, szövődmények , életminőség!!

SNSA : Enteropathiás arthritisek –

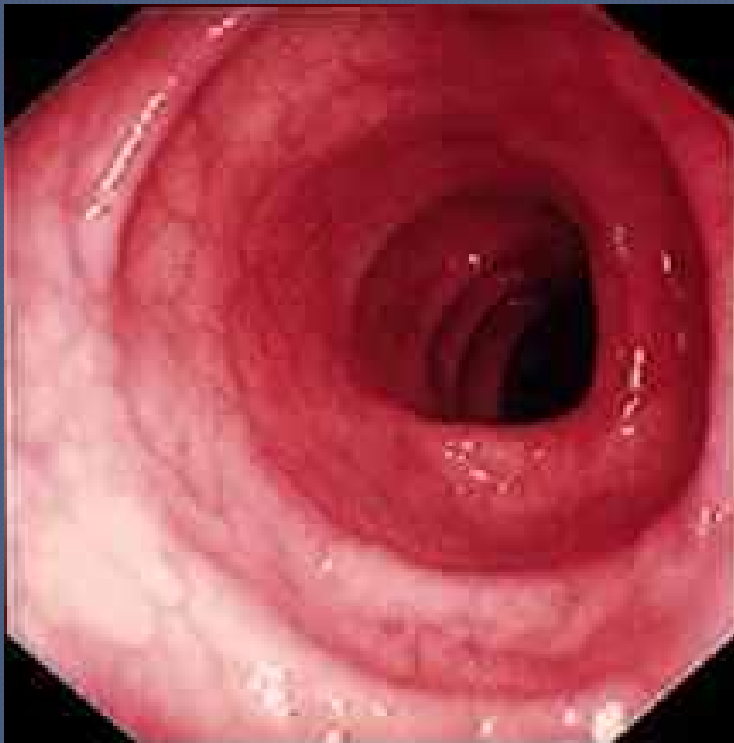
IBD – Crohn (CD), Colitis ulcerosa (UC)

Prevalencia: CD – CU: 50-100: 100 000 fő

Incidencia: CD – 0,5-11: 100 000 fő (nő!)

UC - 0,5-20: 100 000 fő

egyéb bél-érintettség - reaktív arthritisz,
intestinalis bypass-arthritisz, coeliakia,
Whipple-kór

Healthy Colon

Ulcerative Colon

IBD – arthritis - Etiopathogenesis

1., Genetika: HLA B27 – de: negatív esetben is (CD: HLA B62)

2., Infectio: baktériumok, vírusok, gazdaszervezet eredetű HSP-k

3., Fokozott bélfal permeabilitás: antigén-antitest reakció (genetika? Bakteriális endotoxinok?)

4., Immunológia: proinflammatorikus cytokinek ↑ fokozott antigén prezentáció

Szántó S.: Magyar Reumatológia, 2010.

Taurog, JD et al.: J Exp Med, 1994. 180 (6): 2359-64

Arthritis létrejötte

Genetika: patkányok – HLA B27 – csíramentes

környezetben: Ø!,

„csak” antigének (Salmonella, etc.) – bél eredetű
makrofágok útján

HLA B27 – antigén bemutatás – CD8+- aktiválás

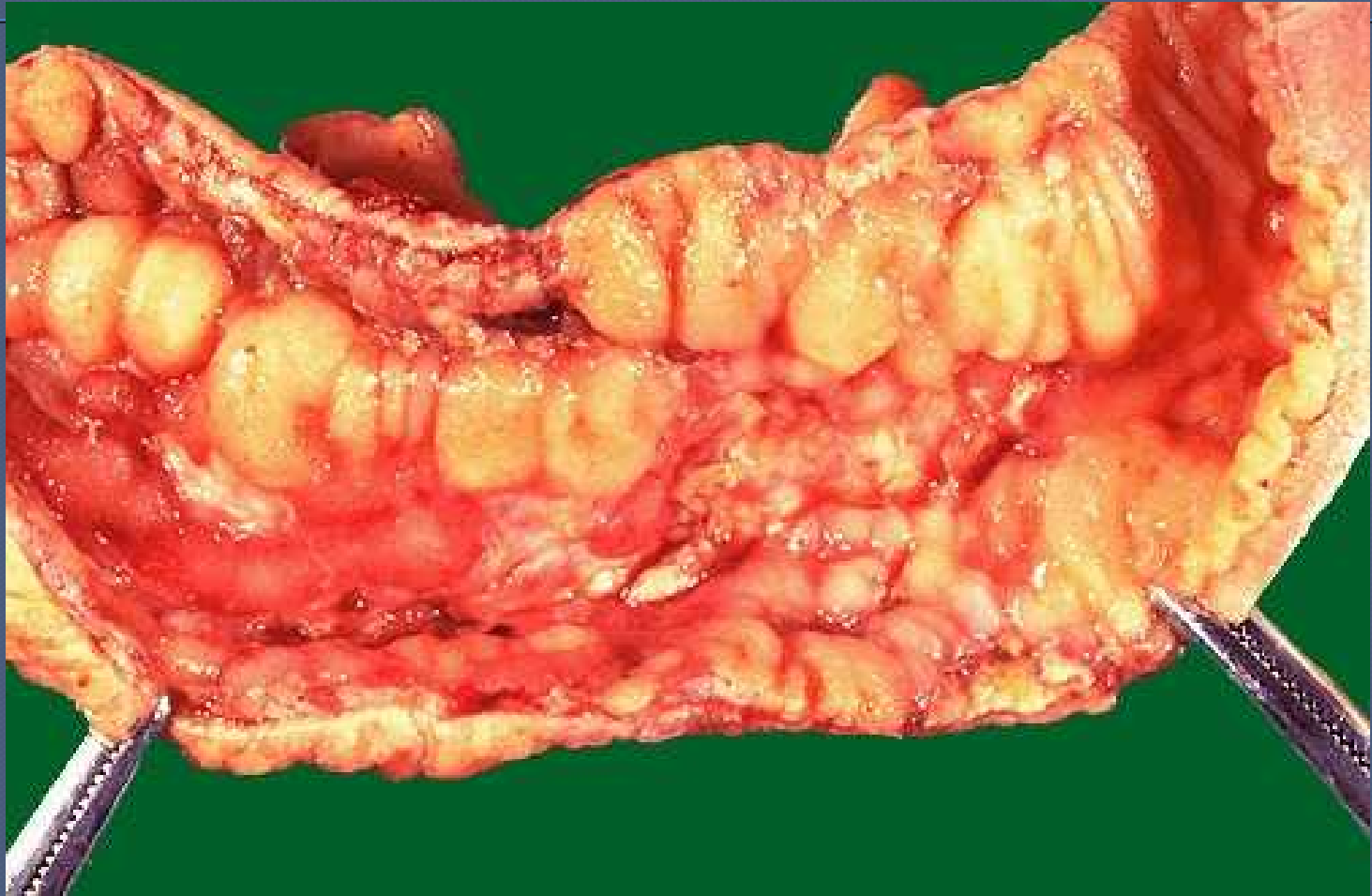
Bélbaktérium-fehérjék és HLA B27- közötti szekvencia
homológia?

HLA B27 nehézlánc dimer?

IBD: NOD2/CARD15 – 16q12 – CD (20%)

Kuon W et al.: Rheum Dis Clin North Am, 2003. 29 (3): 595-611

Kollnberger S et al: J Immunol, 2004. 173 (3): 1699-1710

Arthritis létrejötte

Szövetspecifikus homing
antigénspecifikus T-sejtek bélben és ízületekben
Kóros T-sejt reaktivitás a bél-asszociált limfoid
szövetekben és a mesenterialis nyirokcsomókban - T-
sejtek sejtfelszíni adhéziós molekulákat és kemokin
receptorokat expresszálnak
a synovium ereinek endotheljén:
rolling – adhézió (CD44, VLA-4, LFA-1)

Salmi M et al.: J Exp Med, 1995. 181 (1): 137-49

Sartor RB et al.: Curr Gastroenterol Rep, 2007. 9 (6): 497-507

Arthritis létrejötte

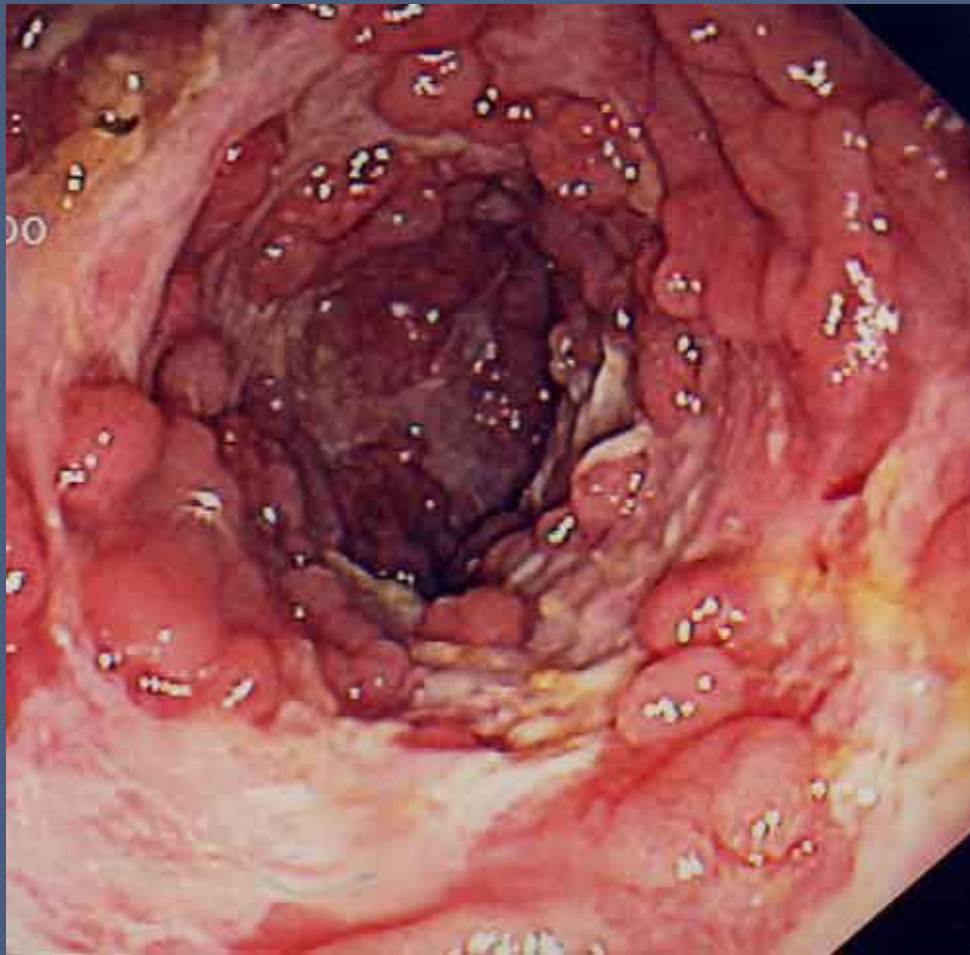
Közös immunológiai események

TNF-alfa: bél falban – SI ízületben

Th-17! (CD-ben)

- Differenciálódás: IL-6, TGF-béta
- Fennmaradás: IL-23

IL-23R polimorfizmus - STAT3

Enteropathiás arthritisek

Perifériás arthritis

Axiális érintettség

Más gyulladásos elváltozások

F:N arány: 1:1

Többnyire elsők a béltünetek, de...

UC: parallel változnak - totál colectomia után megszűnhet az arthritis

Perifériás arthritis

Prevalencia: 15-25 %, más EIM-hoz társul

2 típusa: - acut oligoarthritis (B27, B35)

(exsudatív, migráló, recidiváló,

CD: aktivitással korrelál - remisszió)

- tartós polyarthritis (B44, DR103)

(megelőzheti a bélbetegséget)

Labor, radiologia: aspecifikus

Szövettan: synovialis hyperplasia,

CD: granulomatosis synovitis

Axiális érintettség

---

1. Sacroileitis - bilaterális – önálló -
tranzicens

2. Spondarthritis – SNSA: prevalencia:
5-26 % - F:N: 4:1

progresszió enyhébb

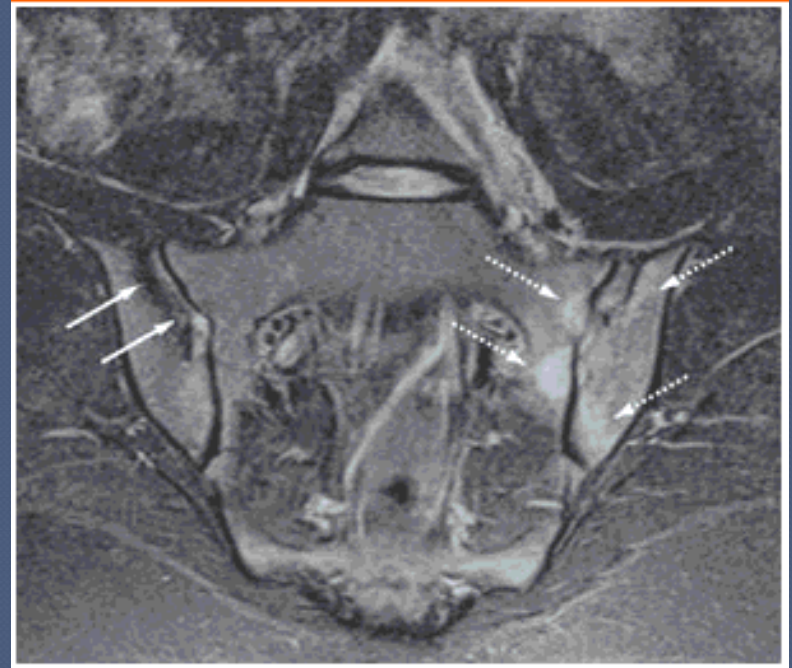
társulhat: EIM: enthesitis, pyoderma
gangrenosum, erythema nodosum,
aorta insufficientia, AV-block

Dg: labor – radiológia   Diff.dg.!

Medscape®

www.medscape.com

Source: Nat Clin Pract Rheum © 2007 Nature Publishing Group

Enteropathiás arthritis - kezelés

- Alapbetegség kezelése! (főleg: perif. oligoartic.)
- NSAID: rövid távú, tüneti – bél permeabilitását ,
ulcerogén (COX-2 gátlók!)
  - Szteroid – szisztémás és lokális
  - DMARD: sulphasalazin, MTX-CD: METEOR, MERIT
  - Anti-TNF-alfa terápia: CD: IFX, ADA
UC: IFX
  - Fizioterápia, gyógytorna!
  - Sebészet – anastomosis?
  - Génterápia, diéta ?

Enteropathiás arthritis - kezelés

IFX: UC+CD: fistula záródás, steroid
axialis és perif. érintettség (ACCENT1)

ADA: CD – EIM (CARE)

ETA, CER, GOL: némi adat

IBD-20-30%: primer, 40%: sec.non-resp.

UST (anti-IL-12/23 P40 subunit): fázis II.

ABA : hatástalan

RTX: UC – hatástalan, RA: IBD fejlődhet ki

TCZ: hatás Ø- IL-6: mucosa sérülés gyógy.

NAT: IBD-ben jó, arthritisben: ???

Erythema nodosum

Pyoderma gangrenosum

IBD betegek: 1-10 %

PG betegek: 35-50 % IBD!

UC-ban gyakoribb

IBD aktivitásától független

Stenson W. In: Yamada T. et al (eds.): Textbook of Gastroenterology, 2000

A derékfájás nem mozgásszervi okai

Nagy Marianna főorvosnővel közös munka

Mikor gondoljunk nem mozgásszervi okra?

Anamnézis

- nem típusos előzményi adatok
- atípusos fájdalom, gerincmozgás nem befolyásolja
- egyéb belszervi betegségekre utaló adatok

Fizikális vizsgálat

- vertebrealis tünetek hiánya
- kóros belszervi status

Radiológiai vizsgálat

- negatív lelet
- tünetekkel nem korreláló lelet

Felosztás

1., Heveny

derékfájást is okozó kórképek

Idült

2., Primaer szervi érintettség szerint

- belszervi
- urogenitalis
- vascularis
- retroperitonealis
- neurogén
- pszichogén

Heveny derékfájást okozhat:

Veseköves roham, urogenitalis infectio

Pancreatitis, appendicitis

Kismedencei térszűkítő folyamatok → kompressziós neuropathia

Retroperitonealis folyamatok → antalgias tartás

Vascularis okok:

- aorta abd. aneurysma ruptura

- aorta dissectio

- a. renalis occlusio

- vena renalis occlusio

- vena cava inferior obstructio

Idült derékfájást okozhat:

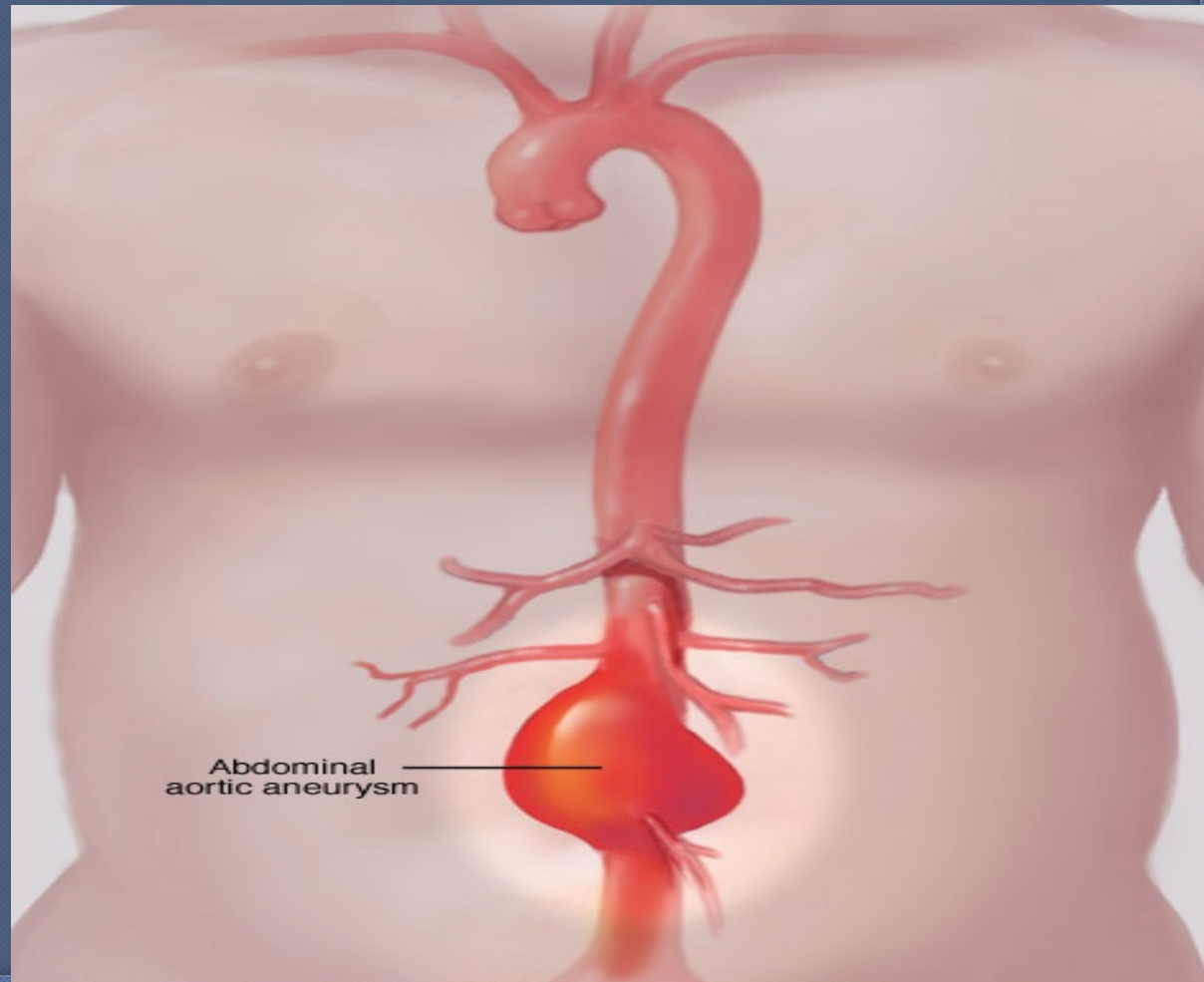
Retroperitonealis okok: vese, pancreas, belső genitáliák

Bélbetegségek

Vascularis okok

Pszichogén okok

TU!

Belső szervi eredetű, társuló derékfájdalom:

epehólyag, gyomor (hátsó fal)

chr. pancreatitis, pancreas tumor

enteritis, colitis, diverticulitis, appendicitis

sigma-, rectum tumorok

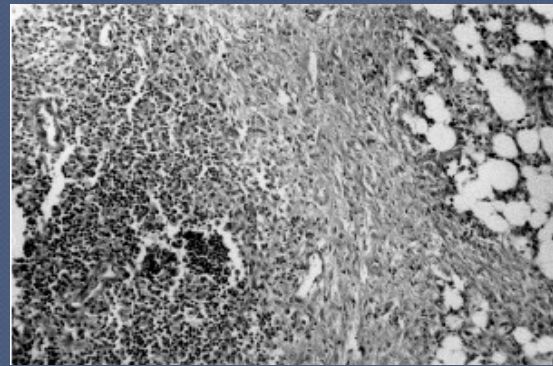
Retroperitonealis eredet:

Vesebetegségek

Abscessus: perirenalis, psoas tályog

Tumorok: lymphoma, sarcoma, metastaticus
nyirokcsomók

Fibrosis: Ormond-kór

Retroperitonealis vérzés (anti coagulans th!)

Urológiai eredet:

- Vese eredetű fájdalom:

egyoldali > kétoldali

vesetájék ütügetésre érzékeny

hólyag felé sugározhat

Oka: vizelet pangás, vesetok feszülése, simaizomgörcs

Veseke, pyelonephritis, perirenalis abscessus

A. renalis embolia, occlusio

V. renalis thrombosis

- Húgyhólyag-, ill. prostata folyamatok

Nőgyógyászati megbetegedések:

Leiomyoma uteri – leggyakoribb

Descensus uteri tünetcsoport – előrehaladott
stádiumban

Gyulladásos kismedencei kórképek

VEZETŐ TÜNET: HASI FÁJDALOM

Kísérő tünet lehet: derékfájás

(- Menstruatio)

Vascularis eredet:

ACUT:

Aorta dissectio

A. renalis acut occlusioja- embolia, aorta abd. dissectio

Aorta abdominalis aneurysma ruptura

CHRONICUS:

„Lumbalis angina”

Chr. nem specifikus derékfájdalom

- Aorta abd. atherosclerosis, hátsó fali plakk → aa. lumbales, a. sacralis media szájadék szűkülete

- Aorto-femoralis obliteráló érbetegség (Leriche-syndroma)

- V. cava inferior occlusio, obstructio → epiduralis vénás pangás → gyöki compressio

Psychogen eredet:

Panaszok erősségével nem korreláló fizikális tünetek

Nem konzekvens

Objektív tünetek hiánya mellett terápia rezisztens panaszok

Definiálható psychés zavar: anxietas, neurasthenia, depressio, neurosis

Szuperpozíció, szimuláció, aggraváció

Diagnosztikus lépések:

Anamnézis:

- a fájdalom lokalizációja, jellege, lefolyása, mértéke
- láz, fogyás, általános tünetek
- anamnézisben: tu!

Fizikális vizsgálat: - belszervi-, neurológiai status
(rectalis digitalis vizsgálat!)

Laboratórium: We, teljes vérkép, vizelet (üledék!),
Vese-, májfunkció (AP!), PSA, széklet vér kimutatás

Képalkotó vizsgálatok:

- RTG
- Ultrahang (hasi+kismedencei, Doppler)
- CT vizsgálat (hasi+kismedencei)
- Csontscintigraphia

Konzílium: belgyógyászat, sebészet, nőgyógyászat, urológia

**VAN AMIKOR NAGYON ÜTŐS EGY
SZÓVICC, DE VAN, HOGY CSAK
GYEREKCIPŐBEN JÁR.**

Endocrin kórképek

Hypothyreosis

- Hialuronsav és mukoproteinek rakódnak le a szervekben
- Kötőszöveti és bazalmembran depositumok
- Hátárben: TSH emelkedés (primer hypothyreosis)
- Arthropathia: nem gyulladásos viszkózus ízületi folyadék, chondrocalcinosis
  - Kalcium-pirofoszfát kristályok
  - Charcot destrukció
  - Köszvény
  - Epiphysealis dysplasia

Hypothyreosis

Ízületi panaszok a hypothyreosisal egy időben

Ízületi duzzanat ,folyadék, fájdalom,pír

Kétoldali (térdízület)

Nincs kórjelző rtg

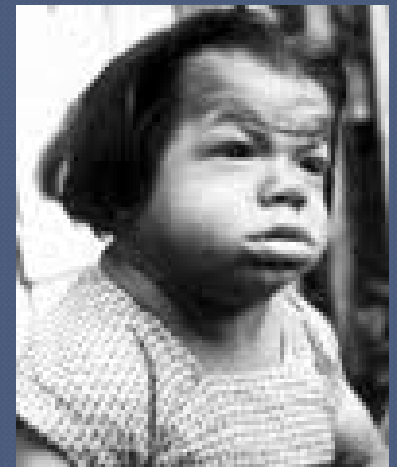
Gyermekekben késői epiphysis záródás és

Késői csontmineralizáció

Csipőfájdalom , CK emelkedés

In this patient with advanced pretibial myxedema, these striking skin changes are due to accumulations of mucopolysaccharides ("myxedema"). These changes are reversible with thyroid hormone.

Hypothyreosis

Arthritis hasonlít a korai RA-hoz, fájdalom, reggeli merevség, szimmetrikus eltérések a kis ízületekben, DE nem deformál

Myxoedemas arthropatia nagyízületi (térd) duzzanat és merevség
Synovialis vastagodás, szalaglazaság, haematoma, rtg normalis

Thyroid myopathia :, proximalis izomgyengeség (csípő flexorok)
polymyositis-like syndroma, izomrángások, izommerevség
pseudohypertrophia (Hoffmann syndroma), CPK emelkedés!

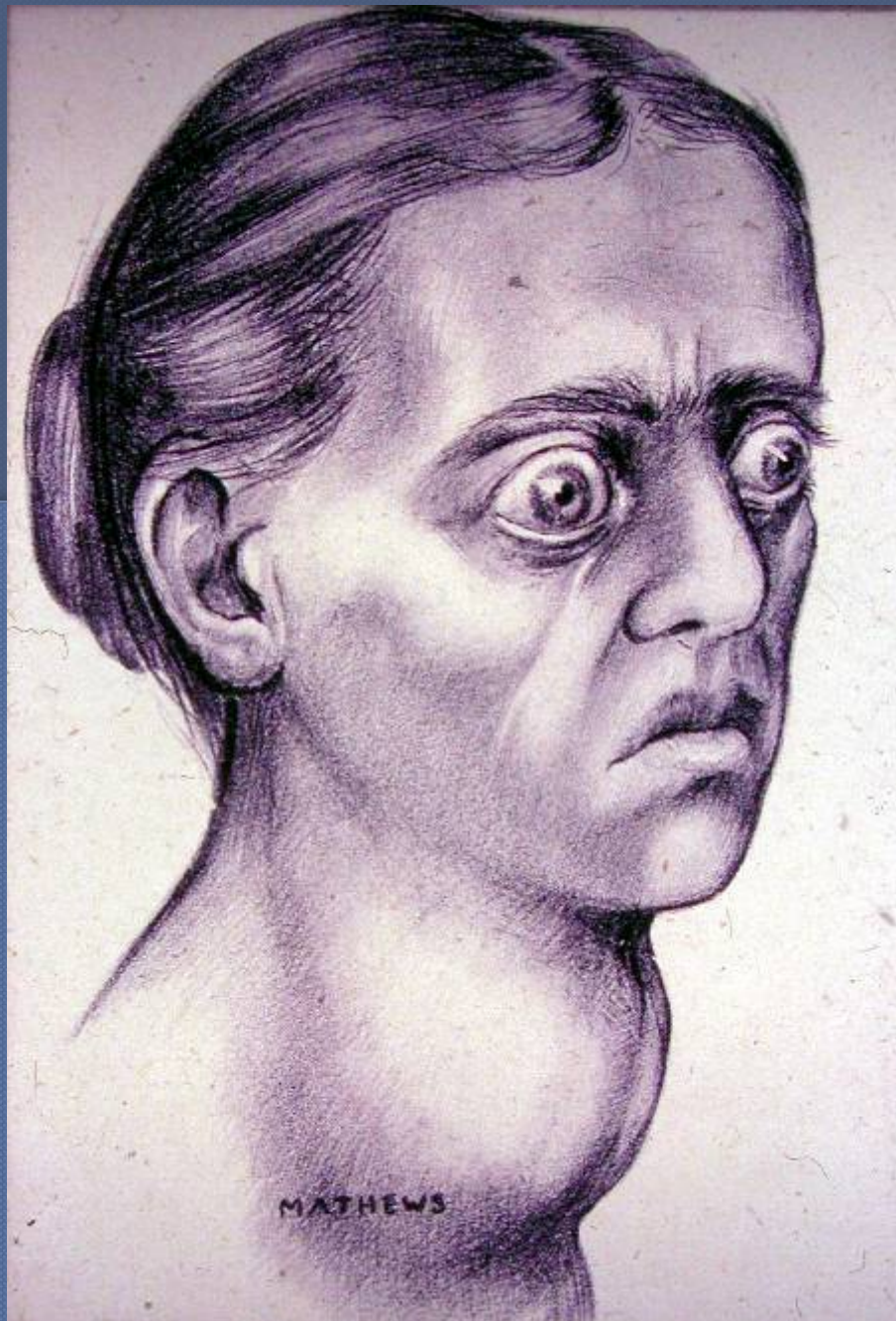
Carpal tunnel syndroma: 10%

Raynaud sy. is előfordulhat

Myalgia

Pattanó ujj

Hyperthyreosis

1%: thyrogen acropathia - kéz és lábujj „dobverő”

Periostitis, lágyrészduzzanat

Exophthalmus, pretibialis myxoedema (!)

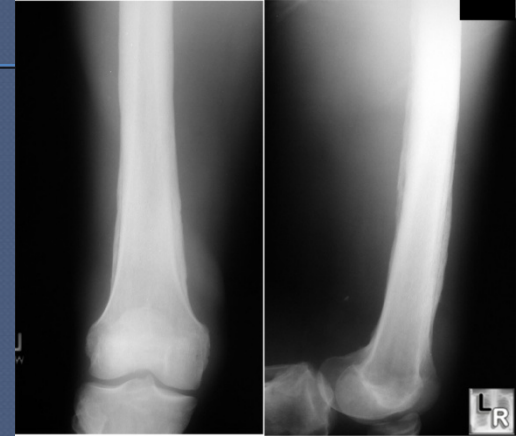
Periarthritis humeroscapularis

Myopathia

Hypertrophias arthropathia

(1) periostealis proliferatio a hosszú csontok distalis végén

(2) ízületi duzzanat, fájdalom és érzékenység

(3) ujjvégek duzzanata

Cushing szindróma

osteoporosis töréssel

Proximalis myopathia, izomgyengeség

Csigolyakompresszió

(fiatal osteoporotikus törése)

Osteonecrosis - Iatrogen Cushingban
gyakori

Egyéb endokrin arthropathiák

Carcinoid: 10% csukló és kézi zülleti arthralgia, merevség juxtaarticularis demineralizáció, erosiók

Subchondralis cysták

Ok: serotonin, bradykinin, hisztamin

Th: szerotonin szintézisblokkoló
(paraklór-fenilalanin) ↑

Ectópiás hormontermelő tumorok:

Arthropathiák, GH arthropathia

Endokrin kórképek musculoskeletalis érintettsége

Hyperthyreosis: OP, fractura !! – periarthritis – myalgia, prox.
izomgyengeség, hyperreflexia¹
Terápia: PTU → ANCA-asszociált vasculitis ??²

Hypothyreosis: BMD nő, fractura !! – arthralgia –
myalgia, prox. izomgyengeség,
alagút szindrómák³

1 Smeek G, Karter Y, Aydin S: Clin J Physiol 2003, 46:181-86

2 Jacobs EM, Hartkamp A, Kaasjager HA: Neth J Med 2003, 61:296-299

3 Lakatos P: Calcif Tissue Int 2003, 73:205-209

Endokrin kórképek musculoskeletalis érintettsége

Acromegalia: BMD nő – arthrosis, ízületi laxitas, DISH – carpal tunnel sy., prox. izomgyengeség¹

Hypercortisolismus: OP, osteonecrosis (főleg a mellékvese CS) – (gyermek!!) – izomatropia, izomgyengeség²

Hyperparathyreosis: csontfájdalom, OP – köszvény – myalgia, prox. izomgyengeség³

1 Vestergaard P, Mosekilde L: Osteoporosis Int 2004, 15:155-159

2 Karavitaki N, Ioannidis G, Giannakopoulos F et al.: Clin Endocrinol (Oxf) 2003, 58:302-308

3 Jacobs-Kosmin D, DeHoratius RJ: Curr Opin Rheumatol 2006, 17:64-69

Tárolási betegségek reumatológiai vonatkozásai

Gaucher-kór

- herediter familiáris lipidosis
- autoszomális recesszív
- ok: β -glukocerebrozidáz hiánya
- génlokusz: 1q21
- mutáció: L444P (82 %-ban!)
- felhalmozódás: RES sejtjeiben

Gaucher-kór

- I.típus: adult, krónikus, nem-neuronopathiás
  - hepatosplenomegalia, hypersplenia
  - lymphadenopathia
- II.típus: infantilis, progresszív, neuronopathiás
  - hepatosplenomegalia
  - opisthotonus, szemizom-bénulás
- III.típus: juvenilis, subacut neuronopathiás
  - elhúzódó forma
  - vérzékenység, spontán törések

Gaucher-kór

Mozgásszervi tünetek

- polyarthralgia–„csontkrízis” (pseudoosteomyelitis)
- subacut polyarthrititis
- vérellátás ↓ pathológiás törések, diffúz OP
- femur/humerus fej asepticus osteonecrosis
- RTG: foltos calcificatio, corticalis megvastagodás

Erlenmeyer - deformitás

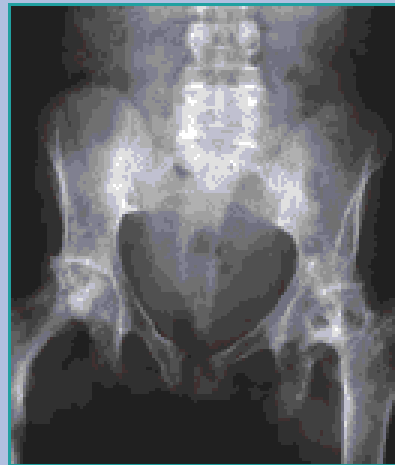

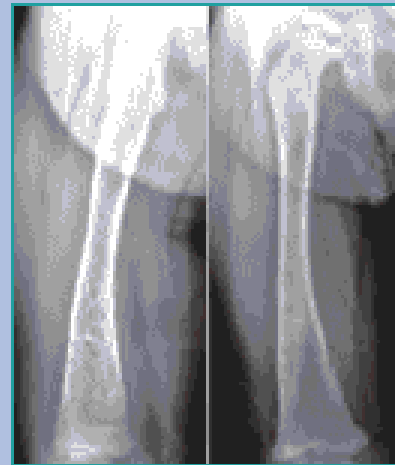
Gaucher Disease: Bone Manifestations

Osteopenia

Avascular necrosis
(AVN)

Erlenmeyer flask
deformity

Bone Marrow
Infiltration

Gaucher-kór

Diagnózis

- Gaucher-sejtek a csontvelőben
- csontvelő MRI
- β -glukocerebrozidáz aktivitás $\downarrow$, savi P-áz $\uparrow$
- hepatosplenomegalia
- szemfenéki kép: cseresznyevörös macula
- prenatális dg. (amniocentesis, chorion-biopsia)

Gaucher- sejt

Gaucher-kór

Terápia

- tüneti kezelés: biszfoszfonátok, endoprotézis
- splenectomia
- enzimpótlás: - infúziós kezelés (Debrecen, Bp)
  - per os jirmycin (Zavesca)
- allogén csontvelő transzplantáció

„Sok esetben már az is számottevő eredmény a
medicinában, ha legalább az orvos életben
marad...

Ho-ho-hohoho...”

Dr. Bubó

